

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia 07.2010 r.

**Pan
Piotr Całbecki
Marszałek Województwa
Kujawsko-Pomorskiego**

LBY-4101-01-01/2010
P/10/061

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, zwanym dalej „Urzędem”. Kontrolą objęto działania Marszałka Województwa w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, podejmowane w latach 2009-2010 (I kwartał).

W ramach powyższych działań kontrolą objęto:

- zarządzanie ruchem na drogach wojewódzkich,
- sprawowanie nadzoru nad Wojewódzkimi Ośrodkami Ruchu Drogowego w zakresie przeprowadzania egzaminów państwowych na prawo jazdy.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym 23 czerwca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Marszałkowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działalność Pana Marszałka i podległego mu Urzędu w obszarach objętych kontrolą.

I. W zakresie zarządzania ruchem na drogach wojewódzkich:

1. Łączna długość sieci 90 dróg wojewódzkich województwa kujawsko-pomorskiego wynosiła 1 729,076 km. W Urzędzie znajdowały się zatwierdzone projekty organizacji ruchu dla 98,8% długości dróg, na których realizował zadania organu zarządzającego ruchem. Natomiast brak było zatwierdzonego projektu organizacji ruchu dla 3 dróg, oznaczonych

---

¹Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

numerami: 569 długości 21,293 km (droga zaliczona w latach 2005-2008 do kategorii dróg wojewódzkich), 567 długości 0,300 km (droga nieistniejąca w terenie) oraz 586 długości 0,450 km (droga nieurzędzona w terenie).

Badaniami kontrolnymi objęto 31 losowo wybranych zatwierdzonych projektów organizacji ruchu dla 31 z 90 dróg wojewódzkich (34%). Wszystkie zbadane projekty spełniały warunki określone w § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem² (zwanego dalej *rozporządzeniem o zarządzaniu ruchem*) oraz posiadały opinie wymagane § 7 ust. 2 ww. rozporządzenia. Przy zatwierdzaniu projektów przestrzegana była właściwość terytorialna organu.

2. W Urzędzie prowadzono komputerową ewidencję zatwierdzonych w danym roku projektów oddzielnie dla stałej organizacji ruchu (I) oraz dla czasowych zmian organizacji ruchu (II). Ewidencja ta była prowadzona niezgodnie z zasadami określonymi w § 9 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem, albowiem:

- nie wszystkie zatwierdzone projekty były wpisywane do ewidencji chronologicznie wg dat zatwierdzenia. Np. w ewidencji (I) w 2009 r.: pod nr 3 wpisano projekt zatwierdzony 24.04.09., pod nr 4 wpisano projekt zatwierdzony 9.03.09., pod nr 5 wpisano projekt zatwierdzony 30.01.09.

- w ewidencji wpisane były projekty, przy których odnotowano, że były *odrzucone, odesłane, wydane do poprawy*, mimo że w odpowiedniej rubryce wpisano datę zatwierdzenia. Dotyczyło to w szczególności pozycji - numerów projektów w ewidencji (I) z 2009 r.: 11 (*odesłanie*), 16 (*odrzucony*), 17 (*odesłanie – projekt nie wymaga zatwierdzenia*), 31 (*odesłany*), 60 (*odesłany*), 140 (*odesłany do poprawy*), a także w ewidencji I z 2010 r.: 1 (*odesłano do uzupełnienia*), 2 i 4 (*wydane do poprawy*). Ponadto w pozycjach-numerach projektów: 111, 112, 128 i 130 ewidencji (I) z 2009 r. wpisano projekty z adnotacją *nie zatwierdzony przeniesiony do 2010 r.*

- nie w każdym przypadku wpisywano rzeczywisty termin wprowadzenia nowej lub zmiany istniejącej organizacji ruchu. Dotyczyło to w szczególności 26 projektów ujętych w ewidencji (I) z 2009 r., gdzie termin w którym powinna zostać wprowadzona organizacja ruchu upływał z końcem 2009 r.

Zgodnie z § 9 omawianego rozporządzenia, organ zarządzający ruchem prowadzi ewidencję projektów zatwierdzonych organizacji ruchu. Nie ma zatem podstaw do

---

² Dz. U. Nr 177, poz. 1729

umieszczania w ewidencji projektów niezatwierdzonych (odrzuconych, odesłanych), ani innych dokumentów niebędących zatwierdzonymi projektami organizacji ruchu. Przepis § 9 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem – mówiący o tym, że do ewidencji wpisuje się numer kolejny projektu – wskazuje na zasadę wpisywania do ewidencji projektów zatwierdzonych, chronologicznie wg dat ich zatwierdzenia, a nie np. wg dat wpływu wniosku/projektu.

3. W zakresie prowadzenia kontroli zgodności istniejącej organizacji ruchu z zatwierdzoną organizacją ruchu stwierdzono, że w 2009 r. nie przeprowadzono kontroli wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji 16 zatwierdzonych projektów na 141 wpisanych do ewidencji (11%).

Zgodnie z § 12 ust. 3 ww. rozporządzenia organ zarządzający ruchem, w terminie do 14 dni od dnia wprowadzenia organizacji ruchu, przeprowadza kontrolę wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektu.

Odnosnie kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego umieszczonych na drogach – które zgodnie z § 12 ust. 5 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem organ zarządzający ruchem przeprowadza co najmniej raz na 6 miesięcy – stwierdzono, że w badanym okresie (2009-2010 I kw.) przeprowadzono łącznie 103 kontrole, z tego 84 w 2009 r. i 19 w I kw. 2010 r. Nie przeprowadzono żadnej kontroli 20 dróg wojewódzkich (22%), jeden raz skontrolowano 45 dróg (50%), po 2 kontrole przeprowadzono na 18 drogach (20%), 6 dróg skontrolowano 3-krotnie, a jedną 4-krotnie.

W zakresach obowiązków każdego z pracowników Wydziału Drogownictwa Departamentu Infrastruktury, tj. głównych specjalistów: G. P., M. B. i R. P., było m.in. - zatwierdzanie lub odrzucanie przedłożonych projektów organizacji ruchu oraz prowadzenie kontroli prawidłowości zastosowania i funkcjonowania znaków drogowych, sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń brd.

Z wyjaśnień R. P. wynikało m.in., że główną przyczyną niewykonania w pełnym zakresie okresowych kontroli dróg wojewódzkich było niepełne zatrudnienie osób w Wydziale. Zgodnie bowiem z planem etatów, obowiązki związane z zarządaniem ruchem powinny wykonywać 3 osoby na pełnych etatach, podczas gdy w kwietniu 2009 r. ww. obowiązki wykonywały 2 osoby, a od maja 2009 r. do czasu kontroli NIK – 2 osoby na pełnym etacie i

jedna na ½ etatu. Wyjaśniający wskazał też na ograniczoną dyspozycyjność środka transportu niezbędnego do kontroli.

4. Przeprowadzone w trakcie kontroli oględziny wybranych odcinków dróg wojewódzkich wykazały m.in., że w ciągu dróg:

- nr 548 (44 km): brak było 4 znaków drogowych („Stop 150 m” pod A-7 na drodze gminnej, A-7, A-1, D-15), 11 znaków było uszkodzonych – do wymiany, 16 znaków zasłoniętych przez krzaki, pnie drzew lub słupy, 6 wyschniętych drzew, w 90% na całej trasie nie wykoszono trawy na poboczach, w niektórych miejscach stwierdzono spękania nawierzchni przy krawędzi jezdni;

- nr 246 (31 km): brak było 3 znaków drogowych (A-1, B-33, B-34), 8 zniszczonych lub uszkodzonych znaków – do wymiany, 1 znak zasłonięty zielenią, na dł. ok. 4 km nie wykoszono trawy na poboczach;

- nr 553 (16 km): brak było 3 znaków (D-2, A-7 z tabl. T-1), wygięte lub przekrecone 3 znaki, 3 znaki zasłonięte zielenią lub słupem;

- nr 241 w m. Studzienki (przebudowa drogi) - ustawienie znaków ostrzegawczych A-14 i A-12b oraz zakazu wyprzedzania B-25 i B-33 (50) w miejscu, gdzie nie prowadzono robót i nie występowało zawężenie jezdni; od strony Nakła zamiast znaku A-12b wprowadzono A-12a; brak odwołania zakazu wyprzedzania dla obu kierunków.

II. W zakresie sprawowania nadzoru nad Wojewódzkimi Ośrodkami Ruchu Drogowego oraz prowadzeniem kursów dokształcających:

Nadzór nad Wojewódzkimi Ośrodkami Ruchu Drogowego (WORD) w Bydgoszczy, Toruniu i we Włocławku sprawował Departament Administracji Urzędu, w strukturach którego wyodrębniono wieloosobowe stanowisko pracy ds. bezpieczeństwa publicznego, w którym ww. zadania realizowało dwóch pracowników: inspektor K.G. oraz podinspektor T.G.

Kontrola wykazała, że nie opracowano planu kontroli na 2009 r. dotyczących działalności związanej z przeprowadzaniem egzaminów państwowych. Najwyższa Izba Kontroli ocenia ten fakt jako uchybienie formalne, nie mające wpływu na kontrolowaną działalność, tym bardziej, że jak ustalono, dwie takie kontrole przeprowadzono w WORD w Toruniu i Bydgoszczy. Stwierdzono również brak realizacji planu kontroli w okresie od stycznia do kwietnia 2010 r. Opracowany plan kontroli na 2010 r. zawierał 7 pozycji, w tym w miesiącu styczniu i lutym planowano przeprowadzić kontrole we wszystkich WORD w zakresie określonym w § 3 ust. 1 pkt 1 Załącznika nr 5 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 27.10.2005 r. w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania

uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów³, a w marcu i kwietniu planowano skontrolować skargi wpływające w 2009 r. do WORD Toruń i Włocławek. Kontroli tych nie zrealizowano. Odpowiedzialnym za powyższe był inspektor [...]⁴

Stwierdzono braki w teczkach zawierających dokumenty egzaminatorów. Wymogi które powinien spełniać egzaminator, zostały określone w art. 110 ust 1 pkt 2-9 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁵. Analiza teczek 10 egzaminatorów (7%) wykazała, że nie zawierały one m. in. dokumentu poświadczającego posiadanie wyższego wykształcenia (egzaminator E.H.), orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem (egzaminator K.G.). Odpowiedzialnym za powyższe był inspektor K. G., który w trakcie kontroli złożył wyjaśnienia na powyższą okoliczność oraz uzupełnił wymaganą dokumentację.

Nieprawidłowością natomiast było przeprowadzanie wizji lokalnych - bez upoważnienia w ośrodkach prowadzących kursy dokształcające dla kierowców wykonujących przewozy materiałów niebezpiecznych. Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych⁶, marszałek województwa sprawuje nadzór nad prowadzeniem kursów dokształcających, a kontrolę wykonuje upoważniona przez marszałka osoba. W kontrolowanym okresie [...]⁷, podinspektor ds. nadzoru nad ośrodkami szkolącymi w zakresie ADR i obsługi prawa energetycznego w Wydziale Kolejnictwa i Energetyki Departamentu Infrastruktury, przeprowadziła - bez upoważnienia 2 wizje lokalne mające na celu sprawdzenie warunków gwarantujących przeprowadzenie kursów dokształcających. Z wyjaśnień M. S.W. wynikało, że przyczyną tego były trudności techniczne związane z krótkim – 7 dniowym terminem załatwienia sprawy o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących kursy dokształcające, w którym należało przeprowadzić czynności mające zapobiec wpisaniu do rejestru ośrodka nie spełniającego wymogów określonych przepisami.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Dostosowanie prowadzonej ewidencji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu do zasad określonych w § 9 rozporządzenia o zarządzaniu ruchem.

---

³ Dz. U. Nr 217, poz. 1834 ze zm.

⁴ Pouczenie: art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U Nr 112, poz. 1198 ze zm.)- odmowa udostępnienia ze względu na prywatność osoby fizycznej-NIK

⁵ Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 199, poz. 1671 ze zm.

⁷ Pouczenie: art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U Nr 112, poz. 1198 ze zm.)- odmowa udostępnienia ze względu na prywatność osoby fizycznej-NIK

2. Podjęcie działań organizacyjnych w celu zapewnienia przeprowadzania kontroli zgodności istniejącej organizacji ruchu z zatwierdzoną organizacją ruchu oraz kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych i urządzeń – w terminie i zakresie zgodnym z przepisami rozporządzenia o zarządzaniu ruchem.
3. Wyegzekwowanie od zarządcy dróg usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie oględzin odcinków dróg wojewódzkich.
4. Podjęcie działań organizacyjnych w celu pełnej realizacji planu kontroli WORD na 2010 r.
5. Zapewnienie prowadzenia kontroli (wizji lokalnych) w ośrodkach prowadzących kursy doształcające dla kierowców wykonujących przewozy materiałów niebezpiecznych, na podstawie stosownego upoważnienia.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Marszałka w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Marszałkowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie zawartych w tym wystąpieniu ocen, uwag i wniosków.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.